

A Nemzeti Népegészségügyi Központ

Intézkedési terve

az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről

2022. évben

I. Intézkedési terv készítésének előzményei

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Korm.rendelet”) 5. § (1) bekezdésében foglaltakra, továbbá a Miniszterelnökség KSZ-57/21-55/2022. számú tájékoztatására figyelemmel, a Nemzeti Népegészségügyi Központ (a továbbiakban: „NNK”) az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben rendelkezésre álló adatok alapján, a Korm. rendelet 4. §-ában fogalt módszertan szerint számítva, 2021. évben 8 darab, uniós értékhatárt elérő becstült értékű közbeszerzést folytatott le, amelyből az egyajánlatos közbeszerzések száma 3 darab, ezek aránya 37,5% volt.

A Korm.rendelet 5. § (1) bekezdése értelmében az NNK köteles a 2022. évre vonatkozóan intézkedési tervet (a továbbiakban: intézkedési terv) készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel.

Az intézkedési tervben az NNK köteles megvizsgálni és bemutatni különösen azt, hogy milyen lehetséges okai voltak a 2021. évben az egyajánlatos közbeszerzések magas számának a közbeszerzési eljárásai során, illetve milyen intézkedéseket tesz, illetve milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseivel biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

II. A 2021. évben lebonyolított egyajánlatos közbeszerzések vizsgálata, az egyajánlatos közbeszerzések magas számának okai

Az NNK 2021. évben 8 darab, uniós értékhatárt elérő becstült értékű közbeszerzést folytatott le, amelyből az egyajánlatos közbeszerzések száma 3 darab volt. A közbeszerzési eljárások ismertetését az 1. számú melléklet tartalmazza.

Mind a 8 darab, uniós értékhatárt elérő becstült értékű közbeszerzés keretében, mind pedig a 3 darab egyajánlatos közbeszerzés keretében a „33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek” CPV főcsoportba tartozó oltóanyag került beszerzésre.

A magyarországi oltóanyag-beszerzés és a kötelező védőoltások feletti állami felügyelet biztosítása az egészségügyi ellátórendszer része, amely a Nemzeti Népegészségügyi Központ alapfeladata.

Az oltóanyag-beszerzés kiemelkedően fontos állami feladat, közérdek (nemzeti érdek). E közérdek részét képezi az ellátásbiztonság folyamatosságának fenntartása, fejlesztése. A

védőoltási rendszer elsődleges rendeltetése a járványügyi biztonság, a fertőző betegségek és járványok megelőzése, a fertőző betegségekkel szembeni aktív, illetve passzív védetség kialakítása a lakosság, azon belül a gyermekek körében.

Magyarország 2012-től az Egészségügyi Világszervezet Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályainak kihirdetéséről szóló 2009. évi XCI. törvény alapján részt vesz a nemzetközi közegészségügyi-járványügyi együttműködésben, amely a nemzetközi utasforgalomban (szárazföldi, vízi, légi) az utasok egészségügyi biztonságát, a Magyarországra beutazók egészségügyi ellátását, azon belül a szükséges védőoltások biztosítását is szabályozza. E nemzetközi kötelezettségek teljesítése is olyan körülmény, amely alapjaiban befolyásolhatja a beszerzendő oltóanyagok mennyiségét, minőségét és elosztását.

Az oltóanyagok a gyógyszerek körébe tartozó speciális termékek, amelynek előállításához hosszú időt, akár 2-3 évet is igénybe vesz. Az oltóanyagpiac nagyon szűkös. Kizárólag a szezonális influenza vakcina gyártása történik Magyarországon, amely a 3 év feletti oltására alkalmas vakcina, minden más, a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendeletben előírt (kötelező vagy kötelezően felajánlandó) védőoltást multinacionális társaságok gyártanak, akik az adott védőoltás előállításában jellemzően egyeduralkodók.

Az elmúlt években jelentős átalakulás történt a világpiacon: a megnövekedett igényekkel párhuzamosan jelentős szakmai (minőségbiztosítási) problémák merültek föl több gyártónál a gyártói kapacitások elégtelensége miatt ellátási nehézségek léptek föl. A monopol helyzetbe került gyártók üzleti érdekei és a nemzetállamok alapvető egészségügyi szakmai (a lakosság közegészségügyi-járványügyi biztonsága) elvárásai kerültek szembe egymással.

Az adott, NNK által meghatározott műszaki leírásnak megfelelő oltóanyagot előállító gyártó(k) neve (és ezáltal száma) az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezésegészségügyi Intézet (a továbbiakban: „OGYÉI”) gyógyszer-adatbázisa alapján előre pontosan ismert.

A 2021. évben az egyajánlatos oltóanyag közbeszerzések során beszerzett oltóanyagok gyártóinak számát a 2. számú mellékletben ismertetjük.

Magyarországon oltóanyagok értékesítésére az jogosult, aki rendelkezik a gyógyszerekkel folytatott nagykereskedelmi és párhuzamos import tevékenységről szóló 53/2004 (VI.2.) EszCsM rendelet, illetve a 2005. évi XCV. törvény az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szerinti érvényes, a közbeszerzés tárgyának termékcsoportjára kiterjedő gyógyszer-nagykereskedelmi engedéllyel, amely az „OGYÉI” honlapján szintén elérhető. (https://www.ogyei.gov.hu/egyeb_nyilvantartasok_listak)

Az NNK oltóanyag beszerzésére irányuló közbeszerzési tapasztalata szerint az OGYÉI által engedélyezett gyógyszer-nagykereskedők listáján szereplők közül általában, jellemzően csak néhány cég mutat érdeklődést a közbeszerzések iránt, oltóanyagokként 1-2 ajánlattevővel számolhatunk.

A Nemzeti Immunizációs Program biztonságos működtetéséhez szükséges, hogy a megfelelő mennyiségű oltóanyag a megfelelő időben és megfelelő felhasználhatósági idővel az NNK rendelkezésére álljon.

Mindezek miatt az NNK mozgástere az oltóanyagok közbeszerzésének előkészítése során szűk: Bár a potenciális ajánlattevőkkel kapcsolatban minimális feltételek (kötelező kizáró ok, műszaki - szakmai alkalmasság körében referencia) előírását alkalmazzuk, a beszerzésre kerülő oltóanyagok műszaki leírása, illetve a szerződéses feltételek (így különösen a felhasználhatósági idő, szállítási ütemezés) nagyjából kötöttek, amely szintén a verseny kialakulása ellen hatnak.

Azoknál a közbeszerzéseinknél, amelyek keretében nagy mennyiségű (több évre elegendő) oltóanyag beszerzése történik, vagy egyéb szakmai okból a közbeszerzés eredményes kimenetele előre láthatólag kétséges, az NNK szakmai főosztályának javaslatára tárgyalásos eljárást alkalmazunk.

III. Az NNK 2022. évben tervezett intézkedései, illetve beszerzési gyakorlata annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseivel biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen:

A verseny alacsony szintjével legerősebben érintett, a közbeszerzésekért felelős miniszter által előzetesen közzétett beszerzési tárgyak körébe az alábbiak esnek:

Az EKR-ben a 2021. évre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapján az érintett beszerzési tárgyak köre a következő:

„33000000-0 *Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek*

34000000-7 *Szállítófelszerelések és kiegészítő szállítási cikkek*

90000000-7 *Szennyvíz- és hulladéktisztítási és környezetvédelmi szolgáltatások*

38000000-5 *Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)*

50000000-5 *Javítási és karbantartási szolgáltatások*

39000000-2 *Bútorok (beleértve irodai bútorok), lakberendezési cikkek, háztartási berendezések (kivéve világítás) és tisztítótermékek*

42000000-6 *Ipari gépek*”

Az NNK 2022. évi közbeszerzési terve alapján a fentiekből az alábbi tárgykörökbe tartozó áruk beszerzését tervezi:

„33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek

38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)”

III.1. Tervezett intézkedések a fenti tárgykörű közbeszerzések előkészítése során:

- **termék vagy szolgáltatás piacának előzetes felmérése, piackutatás:**
dokumentált módon
felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető

- **előzetes piaci konzultáció folytatása a Korm.rendelet szerinti kötelező esetkörben**
felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető, Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető
- **eredménytelen közbeszerzés esetén az érdeklődést jelző vagy indikatív ajánlatot benyújtó gazdasági szereplőktől visszajelzés kérése**
(miért nem nyújtottak be ajánlatot)
felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető
- **munkaszervezés:**
 1. új munkatársak felvétele esetén e tárgykörökbe tartozó termékek beszerzésében szerzett tapasztalat előnyben részesítése
 2. a beszerzést igénylő szakmai főosztály és a Közbeszerzési és Beszerzési Osztály hatékony együttműködésének javítása
felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető, Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető
- **közbeszerzési kiírások megfelelő időbeli ütemezése:**
 1. a közbeszerzési eljárások időigényét a lebonyolításhoz szükséges eljárási határidők reális számításával határozzuk meg
 2. a közbeszerzési tervben meghatározott ütemezés betartása
 3. a részvételi/ajánlattételi határidőt lehetőség szerint nem tervezünk a hét kezdő és utolsó munkanapjára, továbbá az ünnepnapok és munkaszüneti napok körül első és utolsó munkanapokra
felelős: Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető
- **dinamikus beszerzési rendszer felállítása a laboreszközök tárgykörében**
felelős: Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető
- **eljárásfajta körültekintőbb meghatározása**
Azoknál a közbeszerzéseknél, amelyeknél a tárgyalásos eljárás indokolható és nagyobb verseny valószínűsíthető azáltal, hogy a közbeszerzés feltételeiről tárgyalni lehet, tárgyalásos közbeszerzés alkalmazása
felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető, Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető

III.2. Tervezett intézkedések a közbeszerzési dokumentumok elkészítése és a lebonyolítás során:

- **részajánlattétel biztosítása**
- **megfelelő eljárási határidők alkalmazása** (részvételi/ajánlattételi határidő, módosítás, kiegészítő tájékoztatás nyújtása során)
- **a lehetőségekhez mérten rugalmasság a szerződési feltételekben** (fizetési határidő, kötbér, egyéb biztosítékok, árfolyam-ingadozásra reagáló fizetési feltételek, szállítási határidők, garanciális feltételek)

- az alkalmassági feltételek ténylegesen szükséges minimumra történő korlátozása
- értékelési szempontok bővítése
- ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések gyorsan és hatékony bírálata
- feltételes közbeszerzések kivételesen történő indítása. Amennyiben elengedhetetlen, akkor meg kell határozni azt a legkésőbbi időpontot (amely csak a valóban szükséges időtartamra korlátozódjon, lehetőség szerint ne legyen későbbi a szerződés aláírását követő fél évnél), ameddig a szerződés hatályba léphet.

Felelős: igénylő szakmai főosztályvezető/osztályvezető, Közbeszerzési és Beszerzési Osztály osztályvezető, Jogi Osztály osztályvezető

Budapest, 2022. április „18”

Dr. Müller Cecília

országos tisztifőorvos

